

י"ל ע"י התאחדות האברכים
 "אדנים לתורה" דהסידר זוטשקא
 פר' במדבר תשפ"ב • גליון קנ"ד

נהל קדומים

דברות קודש ממעיין נובע, כ"ק מרן רבוה"ק ז"ע

חזקי הנחל

פלאות התורה מאוצרותיו של הנחל ר' זרח רונטל שליט"א

"אשר לא יימד ולא ייספר" העניין הפנימי של מפקד בני ועניין הדגלים

טעם מניין בני בא' אייר

הקשו הראשונים, בשלמא מנין בני ב' פנחס מובן שנצרך, כיון שהיה קודם חלוקת הארץ לשבטים והיו צריכים לדעת מניין כל שבט כדי להתאים חלקי הארץ לשבטים. אבל כאן בפר' במדבר מה הענין למנות ולספור את בני.

ואמנם בילקוט מעם לועז מביא מהזרע ברך טעם פשוט ע"פ דברי הגמ' בחולין (פ"ה ע"ג) שאין המזיקין שולטים בדבר שהוא מניו וספוד, ועל כן כיון שהיו בני במדבר מקום נחש שרף ועקרב - מקום חניית המזיקין והחיצונים כמו בא' בזה"ק, ע"כ מנו את בני שלא ישלטו בהם המזיקין. אבל זה לא מובן כל צרכו, שהרי מנין זה של פרשתינו היה המנין השלישי. פעם ראשונה מובא ב' בא' שכאשר נסעו מרעמסס לסוכות היו שש מאות אלף הגברים מלבד מטף, ומובא בראשונים שביום א' דפסח היה המנין הראשון. הפעם השניה מובא ב' פקודי שלמחרת יוה"כ שלאחר מעשה העגל הקהילים משה רבינו, וע"י שהביאו מחצית השקל לתרומת האדנים נספרו אז בני. וא"כ מה ענין המנין השלישי בא' אייר בשנה השנית לצאתם כאשר כבר נמנו ב"א תשרי שבעה חודשים מקודם.

ואמנם גם האבן עזרא מפרש שכיון שהיו צריכים אח"כ בכ' אייר להתחיל את המסעות, לכן בא' באייר התחילו למנותם ולסדרם לפי דגלים שיסעו ויחנו ע"פ אותו סדר. אבל ברמב"ן מקשה עליו, דמה צורך יש במנין בני אם רוצים לסדרם ע"פ דגלים, וכי מה משנה כמה יהיה מספרם סביב כל דגל.

חשיבות ישראל למנין, מיציאת מצרים

וכדי לבוא בעז"ה לביאור כלליות הענינים נקדים את קושיתו הנפלאה של בעל ה"חווה דעת" בהגדה של פסח "מעשה ניסים". איך יתכן לומר על תקופת היות בני במצרים "ויגר שם במתי מעט", והלא מובא במדרשי חז"ל שקודם הסתלקות יעקב אבינו מהעולם זכה לראות שישיש ריבוא מצאצאיו! זאת אומרת שתוך שבע עשרה שנה הכפיל כל אחד מהשבעים נפש שירדו למצרים פי 18571 וכן, בתקופת גלות מצרים היו פי חמש או פי חמשים או פי חמש מאות מאשר שהיו בזמן יציאת מצרים, דאי "וחמשים עלו בני מארך מצרים", ונחלקו המפרשים אי הכוונה אחד מ-חמש או חמשים או חמש מאות, והשאר נפטרו במצרים. וא"כ מדובר על מאות מליונים של בני שהיו במצרים, ואיך הם נקראים מתי מעט.

ומתוך תירוץ פלאי פלאים שקודם יצי"מ כשהיו בני מובלעים בתוך המצררים בבחינה "גוי בקרב גוי", אזי כפי דאי' ב'מורה נבוכים' לרמב"ם שאין אצל אומות עולם חשיבות לאדם המשך בעמוד ב' <<<

את החכמה והתורה, לכן נאמר במדבר סיני עכ"ל. וכן אמרו רז"ל במס' עירובין (נח) אם משים עצמו כמדבר שהכל דשין בו, תורה נתנה לו במתנה, שנאמר ומדבר מתנה.

דהנה התורה הוא קדושה אלוהית, ואין יכול לשכון אלא במקום של ענוה ושפלות רוח, כמו שאין הקב"ה שוכן אלא במקום של ענוה ושפלות רוח, דעל המתגאה אומר הקב"ה אין אני והוא יכולין לדור במדור אחד. ולכן נמשלה התורה למים, מה מים מניחים מקום גבוה והולכין למקום נמוך, אף דברי תורה אין מתקיימים אלא אצל ענוים ושפלי רוח.

נתינת התורה במדבר שיהא אחיזה בה בכל מצב

במדבר סיני (במדבר א, א), התורה הק' ניתנה לישראל במדבר, כדי להורות לנו בזאת את הדרך ואת היסוד לקבלת התורה ושמירתה. כי לולא זאת, אפשר שיעלה האדם על דעתו, כי אע"פ שאנו מחוייבים לקיים את כל מה שקבלנו על עצמנו במעמד הר סיני, אולם כל זה הוא כאשר כל אחד נמצא איש תחת גפנו ותחת תאנתו בהשקט ובשלוה על מי מנוחות, ולא יחסר לו כל צרכו, אז בודאי מחויב הוא לשמור ולקיים את כל דברי התורה. אבל בהיות האדם נטרד ממנוחתו ח"ו, ואין לו די מחסורו בכל עניני הגשמיים או הרוחניים, שמא יאמר האדם שבאופן זה לא קבלנו לשמור ולקיים את כל דברי התורה"ק במסירות נפש. לזאת נתן לנו הבורא ב"ה את תורתו הקדושה במדבר סיני מקום ציה ושממה, להורות לנו שבכל מצב שהאדם שרוי, אפילו גלה ממקומו ואין לו מאומה, אעפ"כ קבלת התורה שרירה וקיימת. שהרי באופן זה דייקא קבלנו את התורה, וכמאמר הכתוב (דברים לב, ט) ימצאהו בארץ מדבר ובתוהו ילל ישימון.

ובעצם הדבר שהתורה ניתנה במדבר, נשרש הכח שיוכל האדם בכל מעמד ומצב להתדבק בתוה"ק, והיכן שהוא רק נמצא בפניה הכי נידחת בעולם, יוכל להזכר בהשי"ת ולדבק לבו לעבודתו ית'.

ומטעם זה היו עשרת הדברות נקראים מכל צד, כדי שבכל צד ואופן שהאדם שרוי בו יראה נגד עיניו את עשרת הדברות. ולא יעלה על לבו שבמקום זה ובאופן זה לא חלה עליו קבלת התורה.

(וסיפר רבינו בדרך צחות: פעם אחת נתבע בעל עגלה לדין תורה על שלא עמד בהתחייבות שלו מחמת קור ושלג, ויצא דינו לחובה. שאל הלה את הרב "מאיזה טעם דנתני, היכן כתוב כך", אמר לו הרב "כך כתוב בתורה", שאל הלה במרירות "באיזה חודש בשנה קבלנו את התורה", ענה הרב "בחודש סיון". נענה הלה ואמר "נו בודאי, בחודש סיון אין קור ואין גשם ושלג, לכן נכתב בה הדין כך, אילו ה' התורה ניתנת בחודשי הקור והשלג בודאי ה' הדין שונה". וסיים רבינו: להוציא מדעת השוטים שהתורה נתנה כפי מצב מסויים כל שהוא, נתנה התורה במדבר בפרשת דרכים להורות שבכל עת ובכל מצב דיני התורה שרירין וקיימים לעד ולנצח נצחים.

עוד הוסיף רבינו וסיפר: כאשר היינו בלאגער ל"ע (בעת המלחמה האיזומה), אמרתי לסובבים אותי, "הנה כאשר היינו שוכנים לבטח איש על מקומו, הרבה פעמים הצטדקנו על מיעוט עבודתנו בלימוד התורה ובקיום המצוות, ואמרנו שאין אנו יכולים כך, וחסר לנו זה וזה, וממילא אי אפשר לנו לצאת ידי חובתנו בשלימות. וכעשי למדו אותנו מן השמים שאנו יכולים הכל, ואין אנו צריכים מאומה". והלואי שזכור זאת תמיד, שלא להתבטל מן התורה ומן המצוות בשום טצדקי שבעולם. (כ"ק רבינו הנחל יצחק ז"ע)

קבלת התורה ע"י ענוה ושפלות

ידבר יהוה אל משה במדבר סיני (במדבר א, א), ארז"ל (במד"ר א, כל מי שאינו משים עצמו כמדבר וכהפקר אינו יכול לקנות

מזנהל
 נחלי אש בקצירת האומר
ועל בינתך אל תישען
 אהרן ובניו יבואו ושמו אותם איש איש על עבודתו ואל משאו. הכתוב מלמדנו בזאת דרך מוסר ואורח חיים, כי הכהנים אע"פ שזריזין הם ובקיאים בעבודת הקודש אשר עליהם, אעפ"כ ה' ממונה עליהם לצוות איש איש על עבודתו ועל משאו. ומזה ילמד כל אדם, שלא ישען על בינתו, ויקבל על עצמו לשמוע לדברי רבו ומורו, אשר יורה לו הדרך בעבודת השי"ת לעבוד ולמשא. (כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

ועיקר ההכנה לקבלת התורה בימי ספירת העומר, היא לקנות מדת ענוה ושפלות רוח, דמדה זו כוללת את כל המדות הטובות, כדאייתא באגרת הרמב"ן. ו"עומר" (שם האותיות והכלל) בגמט' "עניו מאד מכל האדם". שמשו רבינו זכה לקבל תורה מסיני בזכות שה' עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה. ולזה ישאף כל אדם בימי ההכנה ליום קבלת תורה מסיני, שיהי' לו נגיעה ושייכות למדתו של משה רבינו ע"ה.

והנה "במדבר" עם המילים בגמט' "כולם יחד בענוה", כי בזכות שעשו עצמן הפקר כמדבר, וקנו בנפשם מדת ענוה ושפלות רוח, עי"ז זכו להיות באחדות כאיש אחד בלב אחד. וכן "במדבר סיני" בגמט' "בשלום" דכפי האמונה מדת השפלות מביאה למדת האחדות והשלום, וגדול השלום שכל התורה לא נתנה אלא בשביל השלום, שנאמר ד' עוז לעמו יתן ד' יברך את עמו בשלום.

ואייתא במדרש (שם) התורה נתנה בג' דברים, באש, במים ובמדבר. והרמז בזה, הנהגה "באש במים במדבר" בגמט' (שם) "ענוים ושפלים", כי נתינת התורה ה' באופן של ביטול הישות "באש ובמים ובמדבר", וזכו אז ישראל למדת ענוה ושפלות רוח, שע"ז תתקיים בהם התוה"ק.

ולכן ניתנה התורה בענן ובקולות וברקים. ד"ע"ן ק'ולות ב'רקים", ר"ת "עקב", רמז למדת הענוה שהכל ה' לתכלית שיבאו בני ישראל להתבטלות ולענוה ושפלות רוח. דלא נבראו רעמים אלא לפשט עקמימות שבלב, ואין לך עקמימות יותר ממדת הגאווה.

(כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

יחיד גאה לעמך פנה זוכרי קדושתך

יהודי באשר הוא, שפושט ידיו אל ה' וזועק במר ליבו, רבש"ע אני חפץ להתקרב אליך, הרי הקב"ה מקבלו מיד ויש לו שייכות לקבלת התורה ובכוחה להוציאו מעומק הקליפות, ועי"ז יזכה "לעמך פנה", אמנם לפחות יש לו לזכור שהוא במצב של "מדבר" ולהכיר שפלותו, ועי"ז או מבקשים "שוועתינו קבל ושמע צעקתינו יודע תעלומות", שהרי השי"ת יודע שבתוך תוכינו בתעלומות לבנו או רוצים לעשות רצונו, ואנו זוכרי קדושתו ועי"כ או מבקשים שישמע שוועתינו ושנזכה לקבל את התורה ולחממי באפי מטרוניתא.

וחיזוק גדול יש לנו בהפטרות הפרשה, דהנה בהפטרות (הושע א) כתיב, "והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר, והיה במקום אשר יאמרו להם לא עמי אתם, יאמרו להם בני קל חי", והרמז בזה דאף שכל יחיד ויחיד מבני ישראל מרגיש בלבו שהוא אינו כלום "מי אני ומה אני", ומרגיש שלא כך צריך להיות הנהגתו של מי שהוא שייך לעם ישראל, "לא עמי אתם", צריך הוא לחנך את עצמו ולומר, לא כן הדבר אלא כולנו בני קל חי, ומש"ה יש לכלל יהודי חשיבות משני צדדים, הא', שהיות ואנו בניו של מקום הרי כל אחד ואחד חשוב אצלו בפרטיות, ועי"כ צוה בפרשתנו למנות את בני ישראל, **ודבר שבמנין אפי' באלף לא בטיל**, והעניין ה', שכולנו בני א-ל א-ל גי' אנוחנו, וכל ישראל הם קומה שלימה, ועי"כ אף שכל גריד חול לא נחשב לכלום, מ"מ החול אשר על שפת הים חשוב הוא מאד, כי כשכולם יחד הרי כל פרט הוא חלק מהכלל, ובלעדי נחסר הכל.

והנה זקה"ק ר' מאיר מפרימשלאן ביאר בקדשו את הכתוב בפרשתו (ו. ט) ולא יבאו לראות כבלע את הקודש ומתו, דהרמז היא דמי שרואה שמפרקים את קדש הקדשים עלול לזלול בקדושת במשכן, כי המשכן הוא קומה שלימה של קדושה, וכאשר הוא מפורק, לא כל אחד מבין לראות את קדושת המשכן, ועי"ז אמר לענין כללות ישראל שהם קומה שלימה, אם יתבונן האדם על עצמו כעל פרט, עלול הוא להשבר בידועו חלישות מצבו, אמנם כשיתבונן שהוא חלק מכללות ישראל, יבא לידי התחזקות כי בשורש כללות ישראל, אין שולט שום חטא ופגם.

אנו עומדים בנעילת השבוע השישי של ספירת העומר שהוא כנגד מידת היסוד שבו יש לכל אחד לעבוד על מידה זו לפום דרגא דיליה, ועתה בא לפנינו השבוע האחרון של הספירה שהוא סמוך לחג השבועות, ובעוד שבוע בזמן הזה כבר נעמוד ממש סמוך להר סיני, וחיל ורעדה יאחזו בהתבוננוני שאפי' שאנו כ"כ קרובים למתן תורה אנו עדיין כ"כ רחוקים.

ובשבוע שעבר אמרנו בתפילת "אנא בכח" את התיבות המכוונים לשבוע השישי, "יחיד גאה לעמך פנה זוכרי קדושתך", והרמז בזה שכל יהודי מבקש מהשי"ת, רבש"ע הרי אתה יחיד בעולמך ואתה גבוה וגאה כ"כ, ומשום כך מי ששקוע בטיט היון ובהבלי העולם ופגם במידה זו, אינו זוכה לחממי באפי שכינתא, אבל אפי"ה אנו מבקשים ממך, "לעמך פנה", הראה פניך אלינו, כי הרי לכה"פ אנו "זוכרי קדושתך" ואנו זוכרים שיש לנו להתקדש, ואנו מתאמצים ונלחמים עם היצה"ה, כי כל יהודי בשורש נשמתו חפץ לעשות רצון קונו, ואנו חפצים להתקרב אליך. והרי איתא מהרה"ק **מלובלין** זי"ע עה"פ (תהלים קה. יח) "**לשומרי בריתו ולזוכרי פקודיו לעשותם**", דהכונה היא, דהן על אותם שהם בדרגה של שומרי בריתו המקדשים את עצמם כראוי ושומרים את עיניהם ואת כל איבריהם, והן על אותם שהם בדרגה של זוכרי פקודיו אשר לכה"פ הם זוכרים את אשר פיקדו החסידיו בקדושתם ובטהרתם, "פקודיו" מל' ולא נפקד ממנו איש, "לעשותם" לשון תיקון, שחפצים לתקן את מעשיהם, אנו מבקשים שיחשב לפניך כעשייה גמורה מצדם, כיון שהם נלחמים עם היצה"ה, ורוצים להיחלץ ממנו, ועי"כ אנו מבקשים "לעמך פנה" ואפי' לפחותים בדרגתם.

ויש לנו לדעת שהתורה הקדושה מבקשת להתקבל אצל כל אחד ואחד, ואפי' מי שנתרחק חלילה, וכמאמר הרה"ק **מראפשיץ בורע קודש** (פ"ר במדבר ד"ה א"י במדבר) שהשי"ת נתן את התורה במדבר דייקא שהוא מקום נחש שרף ועקרב, והוא מדור הקליפות, כדי להורות שאפי' מי שעדיין כרוך עם הקליפות והוא במקום נחש שרף ועקרב הרומזים לכוחות הרע, אפי"ה התורה שייכת גם לו, ובכוחה להוציאו משם ולהחזירו למוטב, כי כל

פרטי, ורק כללות האומה נחשבת, ולפי"ז מובן שאפי' שהיו שם מאות מליונים, אינם חשובים כ"א למספר בפני עצמו, ועודם בכלל ההגדרה מתי מעט! וכל חשיבותם ומציאותם העצמית התחילה ביצ"מ, ולכן **מיד ביום יצ"מ נמנו מנין ראשון**, שאז כל אחד נעשה מציאות שאפשר לספור ולמנות אותה בפני עצמה.

ואחרי שזכנו לתשובה אחרי חטא העגל והקב"ה בא להשוות שכינתו בתוכם, וזכו לדרגה גבוהה של חביבות מרוב ששוקתם להחזיר את הקשר עם הבורא וצערם הנורא על מה שקרה, עי" המחצית השקל עבור האדנים יסוד המשכן **נמנו שוב בפעם שניה**, כדי להראות שאפילו אחרי החטא הנורא נשאר במעלתם וחשיבותם. **ומהר"ש קלוגר** זצ"ל ממשיל הענין לאחד שנאבד ממנו כיסו ומצאו, שהדרך שפותח הכיס וסופר המעות לראות אם חזר אליו כל רכושו הנאבד.

ענין הדגלים שיש לכ"א תפקיד מיוחד

ולהבין טעם מניין זה השלישי וכן שייכותו לענין הדגלים. מובא **במדרש רבה** (ג. ב) שקדושת ומעלת הדגלים זה שיא הקדושה מה שיכולים בני"ה להגיע מכל הקדושות, אפילו יותר מקדושת המשכן. ומובא במד"ר (ג. ב) שבזמן קבה"ת כאשר היתה התגלות ה' על הר סיני וירדו פמליא של מעלה, ראו בני"ה שמסודרים המלאכים עי"פ דגלים ונתאווג"כ לדגלים, כמו אותם עשרים ושנים אלף מלאכים, וחביה גדולה חיבבן הקב"ה, שעשאם בדגלים כמלאכי השרת!

ובשל"ה הק' (במדבר - תורה אור את י"ח) מאריך להסביר את הענין מה שנתאווג"כ בזה. **ובנועם אלימלך** פ' תצוה איתא שראו את גודל האהבה והנעימות שיש בין המלאכים.

ולזה השתוקקו והתאווג"כ ש"כ"א יהיה מוגדר לו תפקידו ודרך העבודה המיוחדת אך ורק לו לפי שורש נשמתו הפרטית, ולפי מה ששייך לשורש משפחתו ולשורש שבטו, ולעבודתו בתוך העבודה הכללית של כל כלל"ה.

וכדי להגיע שבנ"י יהיו בשיא שלימות קומתן כמלאכי השרת היו צריכים להכנה של המניין והמפקד של בני ישראל, שנראה בזה עניינים גבוהים.

גילוי פנימיות נפשם וכל גלגוליהם עי' המפקד

דבמשכיל לדוד אומר שגם שנים עשר הנשיאים היו צריכים לעמוד שם בעת המפקד, כמובא בפסוק "ויקח משה ואהרן את הנשיאים האלה אשר ניקבו בשמות", ופירש"י את שנים עשר הנשיאים הללו אשר נקבו לו היו בשמות. ואומר שהכונה שמה היה צריך להעמיד את הנשיאים **לפי סדר השמות שכתוב כאן**, ולא לפי הסדר של תולדתם (שסמוך לשמעון עמוד יהודה ולא לוי), ולא לפי סדר הקרבתם בחנוכת המשכן (שהיה קודם ביום הא' ואח"כ ישכר וכו'). אלא סדר מיוחד עבור המפקד. (ענין דברים נפלאים בזה במשכיל לדוד), וכך היו צריכים לעמוד כל הנשיאים בזמן מפקד כל בני"ה שבסדר הזה היו סודות נוראים.

ואומר הרמ"ע מפאנו ב'עשרה מאמרות' (מאמר א' כל חי סימן ג) שמה שכתוב בתורה "כל זכר לגלגלותם", הכונה שמרע"ה ידע וראה כמה פעמים נתגלגל כל אחד מישראל, ואיזה נשמות יהיה לו בבחינת עיבור נשמה. שכידוע בזה"ק ובארז"ל שאפשר לקבל נשמות של צדיקים שיהיו לו לעזר.

ולא רק שידע משה רבינו מה עתיד להיות הגילגול של כל אחד ואת בחינת העיבור שמה מה שנצרך לו לעתיד, אלא עי"פ הרמב"ן ידע מרע"ה בזמן המפקד **סוד שורש נשמתו העליונה של היהודי שורש נשמת אביו**, וכן קיבל כל יהודי את סוד עבודתו ותפקידו במיוחד בפני עצמו, ואת כוחותיו מצד עצמו ומצד אביו, ומצד משפחות הנשמות שבאות בעיבור נשמתו.

ולזה מובן מדוע המניין היה לפני סדר הדגלים, שהמפקד גילה לכ"א את שורש נשמתו ויעודו, ועי"ז זכו ישראל למדרגת "יצאי צבא לצבאותם", פירוש שנמשלו למלאכים ולצבא השמים שלכ"א יש תפקיד מיוחד.

נשמות נפולין כי כשעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן (בבמות ק"א) וכשעשו את העגל חזרה הזוהמה למקומה ולכן אמר הכתוב וידבר ה' וגו' לאמר לישראל שאו את ראש כל עדת בני ישראל שכולם מוכרחים להנשא ולהתעלות אך שפלות למשפחתם לשרשם לבית אבותם כי אנתו חלק מהאבות וצריכים להגיע למעשה אבות במספר שמות כנ"ל שהשם הוא השורש. כל זכר לגולגלותם ר"ל שיהיה צריכין להתגלגל כמה פעמים עד שיתוקנו ולמה להם להתגלגל הלא טוב שיתקנו עצמם בפעם הראשון.

לא יחשב בעיניהם כי אם יראת ה'

זה מרמזים הפסוקים הנ"ל וידבר ה' וגו' במדבר סיני רצה לומר, שְׁשָׁם היה הקיבוץ הגדול אשר נתקבצו שם כל ישראל אל משה לשמוע ממנו דבר ה', לְפָדוּ ה' שִׁינֵים בלבם מדה זאת אשר לא יִחָשֵׁב בעיניהם שום מעלה - כי אם יראת ה', כאשר נתבאר בהפסוק 'אל יתהלל' וגו', וכאשר פירשנו. זה מרמז בתביות באחד לחודש השני אשר הצירוף המאיר ביום זה הוא היוצא מראשי תביות של 'תהלה המתהלל' וגו', ובזה יתקדש כבוד שמים ויהיה יחוד אשר יתיחדו הכנסת ישראל עם הקדוש ברוך הוא, זה מרמז בתביות בשנה השנית, כי שנה גימטריא ספירה, רצה לומר מדת 'סוד' אשר היא הספירה השניה מתא לאעילא - מקום היחוד. שאו את ראש רצה לומר, צדיק כזה יוכל להעלות גם את הראשי בני ישראל לקשרם ברום המעלות - שורש נשמתם, ודו"ק. (מאור ושמש)

ערבי גזר אמרים ערבים ממאורי החסידות

לנשואם עד מקור בית אבותם

זהו שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחותם, רצה לומר לנשואם על העולמות. לבית אבותם, שייגעו עד מקור בית אבותם. במספר שמות, לשון ספיה, והיינו שאירור בהשמות העליונים: כל זכר לגלגלותם, רצה לומר זה יהיה על ידי שיזכור כל אחד שישב לגלגול אבות.

(נועם אלימלך)

כולם מוכרחים להנשא ולהתעלות

וצריך להבין מהו לאמר שאין שייך כאן לאמר לישראל כיון שהציווי היה למשה לבדו לפקד את ישראל. אך הענין הוא דכתיב המוציא במספר צבאם (שיעיה מ. כ) שהשי"ת מוציא במספר צבא ישראל וא"א שיחסר שום א' מהם ח"ו שמוכרחים להיות תמיד שלמים כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ב"ק פ"ג א) אין השכינה שורה בפחות מב' אלפים וב' רבבות מישראל ואם יש יותר הוא יותר טוב אך מהמספר הזה אי אפשר שיחסר וסיפא דקראי כוללם בשם יקרא ששמו של אדם הוא נשמתו כי האותיות של שמו הם שרשו וחיותו ובהם הוא עובד ה' ולומד ומתפלל ולכן הרשעים אינם יודעים שמים רצה לומר שאינם יודעים למה נתנו לו אלו האותיות של שמו שהצדיק הוא עובד בהן השי"ת ולומד ומתפלל לא כן הרשעים כללא דמלתא א"א שיחסר שום א' מישראל ואפילו נשמות שפלו דהיינו נשמות הרשעים א"א שיאבדו ח"ו והוא יתברך חושב מחשבות בלתי ידח ממנו נדח שיתגלגל כמה פעמים עד שיתקנו ויתעלו. והנה ישראל היו אז

הלכות חג השבועות (א)

בפרוס חג השבועות הבעל"ט נביא כאן הלכות והליכות המצויים להחג, ולהכנה לו כדלהלן.

ער"ח סיון: תענית: יש נוהגים להתענות במיוחד בער"ח סיון (פר"ח תי"ח) ע"פ הגמרא (שבת פ"ח) בחודש השלישי ויסעו מרפידים וכו' מה ביאתן לסיני בתשובה אף נסיעתו מרפידים בתשובה הרי שבער"ח עשו תשובה (תנ"י זקניו ה' ח' ט"ו).

תפילת השל"ה: נוהגים לומר תפילת השל"ה שהיא תפילה על הבנים, לפי שער"ח סיון הוא זמן המסוגל להתפלל על זרע קודש ובנים ת"ח כיון שבחודש זה ניתנה תורה ואז נקראים בנים אתם לה' אלוהיכם (ש"ח).

ר"ח סיון: תורה: צריך כל אדם כשבא ר"ח סיון עד חג השבועות לקרות באותו עסק התורה ולהמשיך לו זה הקדושה שנתגלה ביום זה (עבודת ישראל). **הלכות חג בחג:** מר"ח סיון ועד החג צריך לעסוק בהלכות חג השבועות (במשנ"ב תכ"ט). **תפילה:** מה עשו ישראל על הר סיני מן ר"ח עד קבלת התורה הרי לא היה להם תורה ללמוד, אלא שהיו אומרים שהתאומים מרגישים אם לאחד לא טוב כמו כן צריך כל אחד להרגיש אם לחבירו כואב (תפלות שמואל) **יום המיוחס:** יום ב' סיון נקרא בפי העולם יום המיוחס דביום זה נאמר לישראל ואתם תהיו לי ממלכת כהנים (ליקוטי מהרי"ל) וגם שביום זה אמר להם משה לקדשם (עוה"ש).

שלוש ימי הגבלה: מג' בסיון נקראים ג' ימי הגבלה ע"פ הפסוק והיו נכונים לשלושת הימים. וז"ל החיד"א: "אין ספק שבימי הפרשה נמסרו להם סודות וענינים נפלאים שהיו מועילים מאוד ליחידי סגולה וז"ש אלו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דינו וכו' (בעל המנחת) וא"כ אם יתעורר האדם בימים אלו וכו' בעוונה ובאחדות והשתדלות להבין התורה לפי מדרגתו אין ספק דשעתא קיימא ליה".

תספורת: ע"פ מנהג האר"ז מסתפרין בערב שבועות. וכשחל בשבת מסתפרין בערב שבת (בה"ח). ויש להקל להסתפר מליל שישי. ויש נוהגים להסתפר משלשלת ימי הגבלה (מ"ב). ויש להקל כן לקטנים.

מנהג שטיחת עשבים

מנהג ישראל לשטוח עשבים בחג השבועות בביהכ"ס ובבתים זכר לשמחת מתן תורה שגדלו עשבים וקישטו הר סיני (רמ"א). נביא כאן כמה הלכות בענין זה,

(א) יש לזוהר שלא לקצוץ אילן מאכל, ואפי' לקצוץ רק ענפים הרבה פוסקים יש בזה איסור תורה, ואין מקילין לצורך מנהג בעלמא (שועה"ד שמהנה"ג). **(ב)** ומבואר כי יש להזהר לילדים שמלקטים עשבים ופרחים מכל מיני מקומות, שלא לקצוץ מגינות פרטיות, אלא ממקומות ציבוריים. **(ג)** פרחים ושושנים טריים שעליהן לא נפתחו עדיין (בדרך כלל כל

הפרחים הנמכרים ערב שבועות לא נפתחו), אסור לשיימם לתוך כלי עם מים ביו"ט (אור"ח שלי"ו י"א). **(ד)** כל הפרחים וכו"ב שנקצו לכבוד יו"ט ע"מ לקשט הבית אינם מוקצה, ואם נפלו מותר להחזיקן, דהרי הכינים לכך (מ"א תנ"י). ואפי' הניחם במקום קבוע מותר לטלטלן. **(ה)** פרחים ושושנים המונחים בתוך כלי עם מים מותר לטלטלם במקום למקום, והרוצה להחמיר יטלטלם בנחת באופן שלא יתנווד המים למעלה. (שי"ח, 1) עציץ רגיל שיש בתוכו עפר וגדל שם וורדים, יש מתירים לטלטלם בבית (תהל"ד שלי"ו), ונכון להחמיר בזה (פמ"ד, 2) לענין ברכת הריח על הפרחים שמפיצים ריח, כמבואר ביעב"ץ שמרבים בהני פרחים המריחים, וכ' בכה"ח (סקינ"ה) ע"פ המאמר חז"ל שכל דיבור שיצא מהקב"ה נתמלא כל העולם כולו

בשמים, יש לחלק, דאם קנהו לנוי ולקישוט לבד, אף שמגיע אליו הריח אינו מברך עליו, אך באופן שקנהו שיפיץ ריח בחדר יש לו לברך (וצריך לברר אם זה ע"י או עשב לידע איזה ברכה לברך עליו). **(ח) פרחים בשמיטה:** נביא כאן כמה הלכות הנהוגות השנה בפרחים: **(א)** לתחילה יש לזוהר שלא לקנות לצורך המנהג את הפרחים וכו' בחנויות שאין להם הכשר מיוחד לשמיטה. **(ב)** קטיפת פרחים לצורך הקשוט מותרת אך צריך שיקטוף בשינוי ניכר מדרך הקטיפה המקובלת (כגון ביד ולא במספריים). **(ג)** פרחים שאין בהם ריח אין בהם קדושת שביעית (זה רוב הפרחים המצויים בנינת העיר), אם יש בהם ריח ועומדים לריח קדושים בקדושת שביעית לכו"ע ואם לאו נחלקו הפוסקים אם קדושים בקדושת שביעית.

הכנה משבת לחול: אסור להכין משבת לחג. לכן אין לערוך את השולחן וכל כיו"ב לפני צאה"כ של שבת. ההולכים לנוח בשבת יזהרו שלא לומר מפורש שהם הולכים לנוח כדי שיהיו ערניים בליל שבועות (מ"ב). במקום צורך מותר להוציא בשבת אוכל מהמקפא ולהניחם בתוך הצורך סעודת ליל החג, ודווקא בעוד היום גדול שלא ניכר שעושה לצורך יו"ט (מבית לוי). מותר להחזיר בשבת המאכלים שנשארו בסעודה למקרר (שי"ח). הנשים בבית לפני שעושין מלאכה כגון הדלקת נרות צריכים לומר ברוך המבדיל בין "קודש לקודש" בלי שם ומלכות, וא"צ לומר כל הנוסח (מ"ב).

יקנה"ז: מצוינו כמה מנהגים וכ"א ינהג כמנהג אבותיו **(א)** לקרב ב' נרות ולהפרידם אח"כ שמצווה מן המובחר לברך על האבוקה ואין חשש של כיבוי והדלקה דע"י החיבור לא ניתוסף כח בשלהבת ולא נתמעט בהפרדתו, וזוהר שלא להדביק הנרות זה לזה משום ממרה. **(ב)** יש שנהגו לברך על ב' נרות מבלי להסמיכם או לברך על נו"י חידו וצריכים לעמוד סמוך לנרות ליהנות. **(ג)** ויש שנהגו להדליק נר מיוחד קטן משתי תפילות (תה"ש"א). ויש שפקפקו ע"ז. עצה טובה לצאת לכו"ע לאלו שמדליקין בפתיל צף לעשות חור נוסף ולהכניס בתוכו תפילה נוספת.

ברכת התורה (א) הישן שינת קבע בער"ש: נחלקו הפוסקים (ר"ת ורא"ש סמ"ח) האם הישן ביום שינת קבע הוא הפסק וצריך לברך שוב ברכה"ת. ושורש מחלקותן תלו' האם ברכה"ת אולנין לפי היום או היסח הדעת. וי"א דבערב שבועות לכו"ע לא היה הפסק, היות והוא ישן לחזק חושיו שיוכל ללמוד בדעה צלולה (השי"ב משה ט"ו ב). והנכון שיכוין בברכת 'אהבת עולם' שבתפילת ערבית לצאת עליו זה חובת ברכת התורה. אך צריך שיכוין שיעלה לו רק עד עלוה"ש, (הא"י לא יוכל לקיים עצה של הגר"א וכו'להלן). וילמוד קצת תיכף אחר התפילה, ואין צריך למנוע מללמוד לפני תפ"ע.

(ב) הנעור כל הלילה: י"א שלתחילה יזהר לשמוע מאחר ולצאת ולכוין ג"כ להוציא, ויאמר אח"כ איזה פסוקים בכדי שיהא נחשב ללימוד, או שיכוין באהבה רבה שבשחרית לצאת יד"ח ברכה"ת וילמד מעט תיכף אחר התפילה (מ"א ומ"ב שם). וי"א שאם אין לו ממי לשמוע יברך בעצמו (שועה"ד שם). ויש בפוסקים ג' עצות שיוכל לברך בעצמו לכו"ע 1) עצת רעק"א (מ"ב סק"ח) אם ישן בעריו"ט לפחות חצי שעה במטתו, דזה מהני עכ"פ שלמחרתו יוכל לברך אף שניעור כל הלילה. 2) עצת הקרן לדוד (ס' מ"ח) שבעריו"ט בבוקר כשיברך ברכה"ת יכוין להדיא שאינו פוסט אלא עד למחרת. 3) עצת האר"ז ומהרה"ג (ס"ח) דאם ישן בשבועות בבוקר לאחר עלוה"ש שינת קבע (לפחות חצי שעה) ועל מטתו, יוכל בקומו לברך ברכה"ת לכו"ע בצירוף הדיעות דגם על שינת קבע של יום מברכין. ועצה זו עדיפא כדי לצאת את שיטות האלו דגם לאחר שינת היום מברכין.

הרה"ג ר' יהושע לאנגויער שליט"א

להניח גפרור ביו"ט על משטח ישר

כשחל יו"ט במוצאי שבת כמו השנה ששבועות יחול במוצאי שבת, מדליקין את הנרות בליל יו"ט, ויש הרבה שנוהגים שמדליקים את הנרות עם גפרור ארוך, שמדליקים אותו מנר נשמה הדולק מאתמול, ולאחר גמר ההדלקה מניחים את הגפרור על משטח ישר, ויש להסתפק האם אפשר לעשות כן, כי יתכן כשמניח את הגפרור על משטח ישר, זה מכהה את האור, ומכבה אותו במהירות, ואולי זה גרם כיבוי בידים.

תשובה לשאלה משבוע שעבר

השאלה בקצרה: כשרוצה לשמור את שיירי המרק ליום ראשון, אם מותר לקחת בשביל זה סיר קטן, שמוקצה מחמת שמלאכתו לאיסור, או שצריך לקחת כלי פלסטיק שמלאכתו להיתר?

תשובה: כתב בדרך החיים (סימן ס"א ע"א) קדירה שרוב מלאכתו לבשל בו, הוא כלי שמלאכתו לאיסור. ואף שלפעמים משתמשים בה לאכסון, כתב בפמ"ג (הקדמה לסימן שח) שכיון שרוב מלאכתו לאיסור, נחשב ככלי שמלאכתו לאיסור.

אולם בביאור הלכה (ס"ג ד"ה קודרס) כתב, שטעם האיסור, כיון שעיקרה הוא למלאכת איסור, ורק לפעמים משתמש בה להיתר, אבל אם דרך הכלי להשתמש בה לשניהם, ורק שלאיסור משתמשין בה יותר, יתכן שנחשב למלאכתו להיתר, וצ"ע, ואם יש בסיר קצת תבשיל, לכו"ע היא כלי שמלאכתה להיתר, כמו שכתב במשנ"ב (שם סק"ו).

ולפי זה גם בימינו שהקדירות משמשות גם לאכסון אוכל במקרר כמה ימים, לכאורה דינם ככלי שמלאכתם לאיסור כשאין בה אוכל, או משום שרוב מלאכתו לאיסור, או משום שעיקרה עומד לבישול. והאכסון בכלי, הוא רק שיהיה נוח לבשל פעם נוספת.

אולם בחיי אדם (פמ"ג ס"א ע"א) כתב, שקדרות אף על פי שמבשלין בו מכל מקום דרך להשתמש בו בלא בישול. וכן כתב בקיצור שולחן ערוך (סימן פח ט"ח) שקדירה הוא כלי שמלאכתו לאיסור ולהיתר, ומותר לטלטלו בשבת.

נמצא שלרוב הפוסקים קדירה היא כלי שמלאכתו לאיסור, כיון שמועד בעיקר לבישול, ואם מונח בו תבשיל, מותר לטלטלו בשבת.

והנה הדין בכלי שמלאכתו לאיסור, שמותר לטלטלו לצורך גופו או מקומו, וכתב במשנה ברורה (סי' ט"ז) שמיירי שאין לו כלי היתר, שאם יש לו כלי אחר, אין לו להשתמש בכלי זה. ואם כן בענייננו לכאורה אין שיש לו כלי פלסטיק שמלאכתו להיתר, שאפשר לאכסן שם את המרק, לכאורה אין לו לקחת סיר שמלאכתו לאיסור, כדי לשמור בו את המרק שנשאר.

ומרן הגר"ש אלישיב זצ"ל נתן עצה, שישפוך קצת מהמרק לתוך הסיר בלי להזיזו, ואז הסיר נהיה כלי שמלאכתו להיתר, ומותר אחר כך לטלטלו. עצה זו היא טובה כאשר הסיר עומד בצורה ישרה שאפשר לשפוך בו מרק, או שיכין אותו בערב שבת בצורה זו, אמנם באופן זה, יש עצה טובה יותר, שכבר מערב שבת יכניס אוכל לתוך הסיר הקטן, וצריך להכניס מאכל המיוחד לסיר כמבואר במשנה ברורה (סי' ט"ז), ואז הסיר כבר מערב שבת, הוא כלי שמלאכתו להיתר, ומרויח זה גם את דעת הר"ן (שבת דף קכ"ג ע"א) שמותר לטלטל סיר, רק אם היה שם אוכל מערב שבת.

ולמעשה נראה שגם אם אי אפשר לעשות עצות אלו, יש להקל בצירוף כמה סניפים:

א. כיון שהסירים של היום משמשים גם לאכסון, ולא רק לבישול, ואמנם אף שבעיקר משמשים לבישול, מכל מקום דעת הביאור הלכה, שאין הולכים אחר הרוב, ובפרט שאפשר לצרף את דעת החיי אדם והקיצור שולחן ערוך שדינם ככלי שמלאכתו לאיסור והיתר.

ב. מה שכתב במשנ"ב שאם יש לו כלי שמלאכתו להיתר אין להשתמש בכלי שמלאכתו לאיסור, יתכן שהיינו בדבר שאין רגילות להשתמש בו, אבל בסיר שגם באמצע השבוע משתמשים כן, וזה עומד לכך, אולי יש מקום להקל.

ג. מה שאסור להשתמש בכלי שמלאכתו לאיסור, הוא משום שאם יש אפשרות של היתר למה להשתמש באיסור, אבל בדבר שיש טירחא להשתמש בכלי שמלאכתו להיתר, שעל ידי זה יצטרכו לשתוף עוד כלי, אולי בזה לא נחשב שיש לו אפשרות להשתמש בהיתר.

בהמה'לע או אדם?

החבראי, "בסמוך נראה שקליפת נוגה, היא מין תערובת של טוב ורע, שניתן לברור אותו, אפשר להעלות ולגלות את הטוב ולרוממו לקדושה".

"ברם, מעשינו מחשבותינו ודיבורינו, גם הם מהלכים על גשר צר מאוד אשר בכל צעד לא נכון אפשר לגלוש ולפול חלילה לעמקי הקליפות, ועל זה אנו דנים כעת".

"ישנם במחשבה דיבור ומעשה הגשמיים של האדם עלי אדמות כמה וכמה מדרגות. כי המחשבה דיבור ומעשה שהם מצד הקדושה, שכבר דיברנו עליהם, מחשבה דיבור ומעשה של תורה ועבודת השם הם שייכים לנפש האלוקית. אך לאורך גיסא ישנם גם פעולות גשמיות שהם בהכרח מצד הנפש החיונית כמו לאכול בשר שמן ולשתות יין ישן, אמנם, כאשר אוכלו לשם מצווה לענג את השבת ויום טוב, אזי נתברר כל הטוב מן התערובת רע, ונתעלה להשם כעולה וכקרוב, ואפילו אם אוכל בימות החול בשרא שמינא דתורא ויין מבושם כדי להרחיב את דעתו לה' ולתורתו אז הוא גם כן מעלה את הטוב המעורב בקליפת נוגה. כמו כן בדיבור ומחשבה, שדיבור ומחשבה בעיני העולם, גם כן שייכים לקליפת נוגה. ברם, אם אומר מילתא דביחוחא לפקח דעתו, ולשמח ליבו לה' ולתורתו ועבודתו, שצריכים להיות בשמחה, אז הוא גם כן מעלה את הטוב שבקליפת נוגה ומקדישו לשמים".

"אבל, כמו שאמרתי", מגבירה ר' לייב קולו. "חבל דק מאוד מפרדי בין הרע לבין הטוב, אשר קל מאוד לחצותו מבלי משים וחלילה ליפול לעמקי הקליפות. כי הרי מהותו של הקליפה הרביעית היא נפרדת מהשלוש קליפות הטמאות והיא נקראת "קליפת נוגה", הוא "רובו ככולו רע". כי העולמות העליונים מחולקים בדרגותיהם, בעולם האצילות כמובן אין שום רע, והוא רק טוב, עולם הבריאה רובו טוב ומיעוטו רע. עולם היצירה הוא מחצה על מחצה, ועולם העשיה רובו רע ומיעוטו טוב. אמנם, זה אמור על העולמות העליונים הרוחניים, אבל כאן בעולם העשיה הגשמי, הוא מוגדר בפי רבינו שרובו ככולו רע. כי הוא הרי מלא בנבראים גשמיים אשר לא נרגש בהם כלל אור השם, וכפי שכבר אמר שכל מעשי העולם הזה רעים הם, אמנם, מעט טוב מעורב בהם, שבזכותם יש לבני ישראל מידות טובות אפילו בנפש הבהמית שלהם. כי הם מידות טובות הבאים בתולדה".

"נו, כאשר אנו רואים איזה עולם חשוך הוא כאן בעולם העשיה, יש לנו להזהר במשנה זהירות כאשר אנו מכללים את מעשינו. כי את זה אתם בוודאי מבינים, שהעושה אפילו דבר היתר, על מנת למלא חפצו ותאוותו הרי הוא נופל ברשות הקליפה וסטרטא אחרא, ובהמשך נראה שזה גרוע אף יותר מהנפש הבהמית בעצמה, כי הרע שבקליפת נוגה, מתחבר עם הרע של השלוש קליפות הטמאות והוא נופל לפי שעה שם, ואפילו אם הוא עושה דברי היתר, שלא לשם תאוה, רק בגלל שהגוף זקוק לו כדי קיומו וחיותו ממש, אין אין כוונתו לשם שמים, הרי הוא לא עדיף מבהמה, שאוכל גם כן כדי קיום גופו, וכן במחשבה ודיבור שאם הם כדי למלא את חפץ ותאוות גופו, כי הוא אוהב לדבר ולפטפט וכדומה, אפילו דברי היתר, הרי הם נופלים בחלק הקליפה וסטרטא אחרא. ואפילו דיבורים הנצרכים. צריכים להיות לשם שמים, כי אם לא כן "לא עדיפי מעשה דיבור ומחשבות אלו- מנפש החיונית הבהמית בעצמה". כי מכיון שקליפת נוגה הוא בחינה ממוצעת בין שלוש קליפות הטמאות לגמרי ובין בחינת ומדרגת הקדושה, "לכן פעמים שהיא נכללת בשלוש קליפות הטמאות ופעמים שהיא נכללת ועולה בבחינת ומדרגת הקדושה, כשהטוב המעורב בה נתברר מהרע וגובר ועולה ונכלל בהקדושה".

השולחן היה ערוך כדבעי, סביב לו ישבו אחים ורעים אשר היטיבו ליבם בסעודת מצווה אשר כמובן תובלה בדברי תורה וסיפורי צדיקים כדרכם מאז. השיח נסוב על אודות הזהירות מהנפש הבהמית השוכנת בחלל השמאלי שבלב, ועל חובת האדם שיהיו כל מעשיו לשם שמים. אפרים זלמן - כדרכו, הוציא מאמתחת סיפוריו עובדא על אחד מהצדיקים שישב במסיבת מרעים, ושמע כיצד אחד מהמסובים מאחל לידיו שיאכל בתיאבון. נענה הצדיק בתמייה ובפליאה 'בתיאבון?' אני עמל כל כך הרבה שנים שלא אוכל חס ושולם בתיאבון, ואתה 'מברכ' בתיאבון!'

לעומתו, שלף אריה לייב מצקלונו סיפור מחודד, על אותו בעל-הבית שהכניס לביתו חתן בר אוריין וותיק וחסיד. שבאחד הימים ישבו יחדיו החתן וחותנו לסעודה דשינה, כאשר השולחן ערוך בכל מיני מטעמים. החתן 'הכין' את עצמו לסעודת שלמה בשעתו תוך כדי שהוא מפטיר 'אין אני אוכל להנאת גופי חס ושולם רק שיהיה גופי בריא וחזק לעבודתו ית"ש'. החתן הסתכל על חותנו והבין מיד את נפש 'בהמתו', וכאשר קיבל לידו את הצלחת המהבילה נענה ואמר 'אין אני אוכל שיהיה גופי בריא וחזק לעבודתו חס ושולם רק להנאת גופי...'. השוער שמע את המילים יוצאים מפורש מפי חתנו 'הצדיק' ואחזתו רעד ופחד. ועוד הבשר בין שיניו מלמל וצעק אל חתנו, 'נו... טעות טעות...' החתן אשר לימים יכנו אותו שהוא שייך לקוצק'ער חיידעה, חיך במרירות ואמר "טעות אבל אמת..."

זאנויל נע על מקומו, ובבלבל הדעת שאל את ר' לייב, "אולי תוכל לבאר ולפרט קצת, לעשות סדר, מתי מותר לאכול ומתי לא, מה כן צריך לחשוב, ומה אסור לחשוב, החסידים האלו לא צפויים כלל, כי מכל צד ופינה ימצאו מקום להתגדר ולהתקדש".

ר' לייב מזיז בידו השמאלית את חתיכת הלחם אשר הייתה לפניו, והניח על השולחן את תכריך הקונטרסים, ובחיוך צופן סוד פנה אל זאנויל ואמר, "אני לא צריך לומר ולסדר לך שום דבר מעצמי, רק אקרא קצת ממה שכותב לנו הרבי כאן, וכבר תראה שאין הדבר מסובך כל כך ומאליהם יאירו אליך תמרורי הדרך לעבודת השם".

"ובכן, אחר שנתבאר לנו היטב מה הם השלוש קליפות הטמאות שהם המדרגה התחתונה של הקליפות, קצת מתחיל הרבי לבאר לנו, את הדרגה השניה בקליפה, שהיא קליפת נוגה. כי כאמור, הנפש השנית שיש בכל איש ישראל, ותכליתה היא להחיותו ולהתלבש בדמו ולכן נקראת הנפש החיונית או הנפש הבהמית כלשון רבינו, מקורה ושורשה היא מקליפת נוגה, אשר מהותה כבר נתברר לנו קצת, שכמו שכתוב במראה יחזקאל שסביב לרוח סערה וענן גדול ואש מתלקחת שהם מרמזים על השלוש קליפות הטמאות, 'נוגה' לו סביב, שזהו קליפת נוגה אשר מעורב בו קצת אור טוב".

"להבדיל מנפשות הגוים ושאר כל הדברים האסורים שחיותם היא משלוש קליפות הטמאות. החיות של הנפש החיונית של ישראל היא מקליפת נוגה. וכך גם החיות של כל נפש בהמות חיות ועופות ודגים הטהורים המותרים לאכילה כמו כן חיות כל הדומם וכל הצומח אשר מותר באכילה. כל הם חיותם הם מקליפת נוגה, כי הם בעצם דברים המותרים".

"וכעת נגיע לנושא שלנו", מגבירה ר' לייב את קולו, צריכים אנו לזכור תמיד. ש"כל המעשה דיבור ומחשבה בעיני העולם הזה על אף שאין שום צד איסור, הוא שורש ולא ענף מש"ה מצוות לא תעשה וענפיהם דאורייתא ודרבנן. רק שאינן לשם שמים, אלא רצון הגוף וחפצו ואותו, ואפילו הוא צורך הגוף וקיומו וחיותו ממש, אלא שכוונתו אינה לשם שמים כדי לעבוד את השם בגופו, לא עדיפי מעשה דיבור ומחשבות אלו מנפש החיונית הבהמית בעצמה".

"יש לנו אם כן, מרחיב ר' לייב את שיחו, "כמה וכמה דרגות עד כמה אפשר ליפול לעומק קליפת נוגה. כי הנה, זוהי עובדה קיימת שהנפש החיונית שיש לנו היא מקליפת נוגה, והיא קליפה וסטרטא אחרא. אמנם, מנחם ר' לייב את

"מקוה ישראל ה'"

הם נושאים אותו מעל גביהם בדומיה, ללא הרגשת כובד המשא, בקלילות ובחדוה. הם עוטפים אותו מכל צדדיו, מבלי להשאיר שום חרך שאין טובם ושלפם ממלא אותו. וכאשר הוא קפוא וקר הם עוטפים אותו בחום ובאהבה אין קץ, ולא יניחוהו עד אשר ישפיר לאטו וינסך חום וחיים בפנימיותו.

מי הם אשר כ"כ מפליאים לעשות את כל אלו? המים!...

הם נושאים את הדבר המושלך לתוכו שצף על גביהם בקלילות, הם עוטפים את הנכנס לתוכם מכל צדדיו. וכאשר דבר קרח מושלך בהם יסובבוהו ויחממוהו עד אשר ישפיר וימס.

זהו כוחה של חבורה! ולא לחינם אמרו לצדיקים שחבר טוב יכול להועיל כמים קרים על נפש עייפה, ולא סתם נדמתה חבורה למים.

כאשר יקשה לאחד מהחבורה, הם ישאווה על גביהם, ויתמכו בו ויסעדו אותו לבל ימוט, וכאשר אמר החכם מכל האדם "טובים השנים וכו', והם יפלו האחד יקים את חברו ואילו האחד שיפול ואין שני להקימו".

החבורה עוטפתו מכל צדדיו ומספקת לו מעטפת הגנה מושלמת מכל פגעי ומאורעות זמנים ירודים אלו, ומגינה עליו מכל מרעין בישין ומכל נסיונות קשים. וכפי שסיפר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, על אחד מבני גור מפולין של מעלה שמלפני המלחמה שהיה מהאריות שבחבורה. ובעבור עליו כוס התרעלה נתמלא קושיות וטרוניות עד אשר פרק מעליו עול תורה ומצוות וגמר בליבו לינשא לבת אל נכה. כאשר מצאו חברו משכבר הימים ותסמנה שערותיו למצבו אשר עומד ואשר עומד לעשות, הבין כי דברי תוכחה לא יעילו בכאן, לכן רק חפן את ידו הרוועדת ביד חברו בחום ואמר לו: "הלא תדע שנשארו עוד מבני החבורה בחיים. שער בנפשך כאשר דיבור ב'שטיבל' וישאלו, 'מה עם פיניע'! ויענו 'אהה, נישא לשיקצע'. מה יאמר על כך איטשע מאיה מה יענה על כך מנחם מענדל"?... הדברים נכנסו בלבו כארס של עכנאי וגמר בלבו לעזוב את דרכו לא טובה, ולשוב לדרך הישה.

וכן הוא בשלישיה, כאשר יבא אחד מבני החבורה קפוא וקר ברותניות, ויחוש שאין מרגיש טעם וחיות דקדושה, הלא באסיפת רעים ודיבוק חברים יחדיו תהא חמימות ננסכת בעצמותיו, וכאשר אמר החכם מכל אדם "שניים וחם להם ולאחד אין ייחם". כך יופח בלבו ניצוץ אש ושלחבת קודש.

ועל כן בעומדנו לקראת האי שבתא שבת התעלות לבני חבורתא ודורשי ה' - "דורשיך" ביצילא דמהימנותא, הבה נא ונאמר יחדיו "בואו ונצא לקראת שבת מלכתא היא שבת המתאמת ומתאחדת בתורתך"...

יעמדו על הברכה מצדיקי הרבים
שהרימו תרומתם להוצאת הגיליון

<p>ידידנו הנכבד הר"ר אברהם מנחם אייזנבך הי"ו לרגל התגלחת לבנו היניק יוסף נ"י למזל טוב ובשעט"מ ויה"ר שיראה ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר</p>	<p>ידידנו הנכבד הרה"ח ר' אברהם ניסן ריבל שליט"א לרגל התגלחת לבנו היניק יוסף נ"י למזל טוב ובשעט"מ ויה"ר שיראה ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר</p>
--	---